

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE

EKO PAN SUDJELOVAO NA OKRUGLOM STOLU O "MALIM" HIDROELEKTRANAMA U ORGANIZACIJI WWF ADRIA

Održivi razvoj malih hidroelektrana u Hrvatskoj

WWF okupio nadležne institucije i zainteresirane dionike kako bi raspravili o problemima trenutnog pristupa gradnji malih hidroelektrana

ZAGREB - Svjetska organizacija za zaštitu prirode WWF u Novinarskom domu u Zagrebu organizirala je 2.3.2015. okrugli stol kako bi se raspravilo o problemima trenutnog pristupa planiranju i gradnji malih hidroelektrana u Hrvatskoj. Na okruglom stolu sudjelovali su osim organizacija civilnog društva i predstavnici državnih tijela i javnih poduzeća (Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Državni zavod za zaštitu, prirode, HEP), izrađivača studija (Oikon, Ires, Elektroprojekt) te zainteresirana stručna javnost (Energetski institut Hrvoje Požar).

Cilj okruglog stola bio je i potaknuti nadležne institucije na usvajanje dobrih praksi i preporuka Europske unije i međunarodnih organizacija. Ispred Eko Pana na okruglom stolu sudjelovao je Denis Frančišković koji je u svome izlaganju predstavio probleme realizacije projekata malih hidroelektrana u Karlovačkoj županiji kao posljedica planiranja na nedovoljno istraženim lokacijama koje ne obuhvaćaju sve uvjete koje definiraju potencijalno povoljne lokacije za realizaciju malih hidroelektrana.

Okrugli stol je organiziran kako bi predstavnici nadležnih institucija i zainteresirani dionici zajednički analizirali instrumente zaštite prirode i okoliša u procesu planiranja malih hidroelektrana koje su se pokazale izuzetno problematičnima i nedorečenima.

Hrvatska je već u 80-im godinama strateški pristupila problematici malih hidroelektrana i napravila istraživanja potencijala malih vodnih snaga kroz izradu Katastra (1985.), na temelju kojega je potom izgrađen Katastar malih hidroelektrana, a krajem 90-ih i Nacionalni energetski program malih hidroelektrana – MAHE u kojemu su istaknute određene smjernice, kojih bi se i danas trebalo držati. U svrhu odabira adekvatnih lokacija MAHE je predložio određene kriterije koji uključuju i rangiranje vodotoka s obzirom na njihove prirodne i estetske vrijednosti, a gradnju je preporučio na lokacijama s najnižim vrijednostima, što je i usmjerenje WWF-a. Zajednička implementacijska strategija Okvirne direktive o vodama (CIS ODV) i Internacionalna komisija za zaštitu rijeke Dunav (ICPDR) imaju slične preporuke, kao što je i definiranje pogodnih zona i zona isključenja za razvoj hidroenergetike.

Pan, udruga za zaštitu okoliša i prirode, Struga 1, HR 47000 Karlovac
Tel/fax: +385 47 614 063, GSM: 095 9083 578, Zeleni telefon: 062 123 456
www.eko-pan.hr, E-mail: eko_pan@inet.hr, info@eko-pan.hr
Žiro račun: HR1124000081107214313, Karlovačka banka d.d.
MB: 1660675, OIB: 40501212936

Problematično je da Hrvatska **nema smjernica** kako i na kojim vodotocima treba izgraditi te planirane kapacitete. MAHE program iz 80-ih predviđao je lokacije te dao preporuke za tehnička i tehnološka rješenja u cilju zaštite okoliša. Iako je ovaj pristup imao dobre temelje za budući rad, on je napušten i danas se radi po sasvim drugačijim okvirima.

Određeni kriteriji, kao što je spomenuto rangiranje, trebaju se **uzeti u obzir već kod određivanja potencijalnih lokacija u cilju zaštite okoliša** čime bi se pojednostavnio sam proces za potencijalne investitore i povećala njegova transparentnost. Trebamo uvidjeti da se vodni resursi koriste za više namjena uključujući proizvodnju hrane, vode za piće i ostale gospodarske aktivnosti (turizam).

„Kvalitetnom zaštitom prirode i okoliša pri gospodarenju vodama štitimo i našu budućnost jer iako su hidroelektrane obnovljivi izvori energije ne znači i održivi, jednom uništena staništa i vrste teško se mogu obnoviti. Takav pristup, ali ne samo po načelu nego i u praksi, zasigurno bi omogućio trajan i održiv razvoj i dugotrajno korištenje naših obnovljivih resursa“, istaknula je Iva Johović iz WWF-a.

Denis Frančišković, u ime Eko Pana, u svojem se izlaganju osvrnuo na primjer Karlovačke županije na čijim rijekama je planirana izgradnja gotovo pola od ukupnog broja planiranih malih hidroelektrana u Hrvatskoj.

„Nažalost, većina planiranih lokacija u Karlovačkoj županiji ne obuhvaćaju sve nužne kriterije i standarde koji bi se trebali sagledavati već u ranoj fazi planiranja takvih projekata pri prostornom planiranju (prostorni plan Karlovačke županije)“, upozorio je Frančišković.

Eko Pan istaknuo je i problem parcijalnog planiranja zahvata na riječnim vodotocima i onih koji mogu neposredno utjecati na njih što je zapravo odstupanje od danas prihvaćenog principa integriranog upravljanja rijekama.

„Ukoliko se njihovi utjecaji ne sagledaju u cjelini mogu dovesti do daljnjih neželjenih posljedica za riječne ekosustave, a posredno i na kvalitetu života ljudi. Upravo takav loš primjer prakse vidljiv je i u našoj županiji gdje je tijekom više izmjena prostornog plana županije kao i strateška procjena utjecaja na okoliš, koje se provode paralelno, ali u odvojenim postupcima“, dodao je Frančišković.

Nažalost takav pristup sigurno neće osigurati cjelovito sagledavanje mogućih negativnih utjecaja planiranih i postojećih zahvata na okoliš i prirodu, već potencijalno generira buduće probleme. Osim toga, opravdano se postavlja i pitanje ekonomičnosti vođenja postupaka na taj način s obzirom da će se za svake pojedinačne izmjene prostornog plana raditi zasebne strateške studije utjecaja na okoliš (neracionalno trošenje proračunskih sredstava).

„Smatramo da građani nisu dužni plaćati potencijalno loše odluke koje u budućnosti mogu prouzrokovati štetu i trošak na okolišu kao i na imovini građana Karlovačke županije kao što smo imali prilike vidjeti zadnjih godina tokom rada HE Lešće“, zaključio je Frančišković.

U Karlovcu, 5. ožujak 2015.

Za Eko Pan

Denis Frančišković